

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК18 «Експертиза товарів і послуг»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність

075 «Маркетинг»

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма

Маркетинг

(назва спеціалізації)

інститут, факультет

**документальних комунікацій, менеджменту,
технологій та фізики**

(назва факультету)

2021 – 2022 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Експертиза товарів та послуг» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 075 «Маркетинг», освітньо-професійною програмою «Маркетинг»

Мова навчання: українська

Розробник: Шимко Ольга Володимирівна, доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від «___» _____ 202__ року № ___

Завідувач кафедри менеджменту _____ (Микитин Т.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету

Протокол від «___» _____ 202__ року № ___

Голова навчально-методичної комісії _____ (Савченко О. Р.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів — 5.0	Галузь знань 07 „Управління та адміністрування”	Вибіркова	
	Напрямок підготовки		
Модулів — 1	Спеціальність (професійне спрямування): 075 „Маркетинг ”	Рік підготовки:	
Змістових модулів — 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (Реферат, дайджест статей)		Семестр	
Загальна кількість годин — 150		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 4 самостійної роботи студента — 6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		124 год.	60 год.
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	
Передумови для вивчення дисципліни: «Соціальна відповідальність бізнесу», «Стандартизація і сертифікація продукції та послуг».			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння концептуальних основ щодо правил організації та порядку проведення експертиз кількості та якості продовольчих та непродовольчих товарів вітчизняного та зарубіжного виробництва, особливостей проведення експертизи окремих товарних груп та окремих видів послуг, санітарно-епідеміологічної, ветеринарної, фітосанітарної, екологічної експертиз.

Завдання: ознайомити здобувачів вищої освіти з:

- особливостями законодавчого та нормативного регулювання у галузі експертизи продовольчих, непродовольчих товарів та послуг;
- принципами та методами експертизи;
- з основоположними характеристиками організації та технології проведення товарознавчої експертизи продовольчих, непродовольчих товарів та послуг;
- метою, завданням та порядком проведення санітарно-епідеміологічної, ветеринарної, екологічної, митної експертизи.

При цьому здобувач вищої освіти набуває вмінь:

- ідентифікувати партії продовольчих та непродовольчих товарів, розшифровувати маркування товарів;
- практично застосовувати методи експертизи товарів та послуг;
- обґрунтовувати доцільність та необхідність проведення експертизи визначеної групи товарів;
- організувати та провести експертизу якості та кількості товарів, документально оформляти результати експертизи відповідно до вимог нормативних документів;
- оцінити вплив різноманітних факторів на результати експертизи товарів;
- практично застосовувати результати санітарно-епідеміологічної, ветеринарної, фітосанітарної, екологічної експертиз;
- обґрунтувати та визначати різновид та засоби фальсифікації товарів.

3. Очікувані результати навчання

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у системі знань про природу і суспільство та у

розвитку суспільства, техніки і технологій, використовуючи різні види та форми активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності

СК13. Здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в крос-функціональному розрізі.

СК14. Здатність пропонувати вдосконалення щодо функцій маркетингової діяльності.

Очікувані результати навчання

ПРН 15. Діяти соціально відповідально та громадського свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.

ПРН 16. Відповідати вимогам, що висувуються до сучасного маркетолога, підвищувати рівень особистої професійної підготовки.

ПРН 18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Сутність, види, правила організації та проведення товарознавчої експертизи.

Тема 1. Концептуальні засади експертизи товарів. Термін «експертиза». Сутність та основні завдання експертизи. Суб'єкти та об'єкти експертизи. Методи експертизи. Відміна експертизи від контролю. Органи, які уповноважені проводити експертизу. Функції ТПП України. Особливості існування торгово-промислових палат у світі. Види експертизи товарів: кількісна, якісна, асортиментна, документальна, комплексна. Види експертизи за підставами призначення: основна, додаткова, повторна, комплексна, контрольна. Вимоги до експерта. Права і обов'язки експертів.

Література: 8, 13, 14, 29 - 35

Тема 2. Інформаційні засоби експертизи товарів. Поняття та види інформації. Основні вимоги до інформації. Товаросупровідні документи: кількісні, якісні, розрахункові, комплексні. Сутність та основні функції маркування. Загальні та специфічні вимоги до маркування. Носії виробничого та торговельного маркування. Специфічні символи маркування харчових продуктів. Інформаційні знаки. Класифікація інформаційних знаків: товарні, найменування місця походження, знак відповідності та якості, штрихове кодування, розмірні знаки, маніпуляційні, компонентні, експлуатаційні, екологічні, попереджувальні, акцизні.

Література:1,7, 8,13,14,29-35

Тема 3. Організація проведення експертизи товарів. Правова база проведення експертизи. Заявка на проведення експертизи. Мета та загальна схема проведення підготовчого етапу експертизи. Призначення експерта та видача наряду. Обов'язки замовника експертизи та експерта. Мета та загальна схема проведення основного етапу експертизи. Суцільна та вибіркова перевірка. Вимоги до лабораторії, у якій проводиться експертиза. Мета та загальна схема проведення заключного етапу експертизи. Акт експертизи.

Література:8,11-13,14,29-33 ,35

Тема 4.Технологія проведення експертизи товарів. Експертиза кількості: загальна схема проведення, методи, види перевірки. Особливості проведення експертизи товару, який надійшов у товарних місцях. Експертиза якості. Види експертизи якості товарів: приймальна, по комплектності, нових видів, дегустація, за договорами. Якісна перевірка: загальна схема проведення, методи, види перевірки.

Особливості проведення експертизи якості продовольчих товарів. Методи оцінки якості продовольчих товарів.

Особливості проведення експертизи якості непродовольчих товарів. Методи оцінки якості непродовольчих товарів. Особливості проведення експертизи кількості непродовольчих товарів.

Особливості оформлення результатів експертизи товарів.

Особливості експертизи товарів при транспортуванні залізничним та автомобільним транспортом.

Література:3,7,13,14, 21-22,29 -33,36-37

Змістовний модуль 2.Особливості проведення санітарно-епідеміологічної, ветеринарно-санітарної, екологічної, митної експертиз, експертизи послуг. Ідентифікація та фальсифікація товарів.

Тема 5.Санітарно-епідеміологічна експертиза. Мета та завдання санітарно-епідеміологічної експертизи. Об'єкти санітарно-епідеміологічної експертизи. Основні документи, що регламентують діяльність санепідемслужби України. Порядок проведення експертизи споживчих товарів. Види санітарно-епідеміологічної експертизи (гігієнічна, фітосанітарна, технологічна, медична). Показники безпеки, які визначаються під час проведення санітарно-епідеміологічної експертизи. Особливості проведення санітарно-епідеміологічної експертизи продовольчих товарів зарубіжного виробництва. Оформлення результатів санітарно-епідеміологічної експертизи. Варіанти висновків.

Оскарження висновків державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Література: 1,3,4,6,9,16,18, 22,24,28,29-34

Тема 6. Ветеринарно - санітарна та фітосантарна експертизи. Мета та завдання ветеринарної санітарної експертизи. Види ветеринарної санітарної експертизи м'яса сільськогосподарських тварин та птиці (перед забійний огляд, після забійна експертиза, експертиза продуктів і тваринництва на ринках, ветеринарний контроль на державному кордоні). Ветеринарні вимоги до м'ясних та молочних товарів зарубіжного виробництва. Порядок оформлення результатів експертизи. Ветеринарна довідка. Ветеринарне свідоцтво. Ветеринарний сертифікат. Визнання недійсними ветеринарних свідоцтв та сертифікатів.

Суть, мета та завдання фітосанітарної експертизи. Підкарантинний матеріал. Основні документи, що регламентують порядок проведення фітосанітарної експертизи. Фітосанітарний сертифікат. Порядок проведення фітосанітарної експертизи. Порядок знезараження підкарантинного матеріалу.

Література: 1-3,6,9, 17,19,20, 23, 29-34

Тема 7. Екологічна експертиза. Сутність, мета та завдання екологічної експертизи. Об'єкти та суб'єкти екологічної експертизи. Форми (державна, громадська) і види(за підставами призначення, за терміном проведення, за територіальними ознаками, за порядком проведення, за об'єктом експертизи) екологічної експертизи. Основні документи, що регламентують порядок проведення екологічної експертизи. Порядок проведення екологічної експертизи. Екологічні показники.

Література: 1,3,5,26, 29-34

Тема 8.Товарознавчі експертизи, що призначаються слідчими органами. Підстави для призначення судових товарознавчих експертиз. Права й обов'язки експертів, що проводять експертизу. Завдання судових товарознавчих експертиз. Обов'язкові вимоги до складання заключення експерта.

Література:12,15, 29-34

Тема 9. Митна експертиза. Сутність, мета та завдання митної експертизи товарів. Основні види митної експертизи (ідентифікаційна, класифікаційна, визначення країни походження, товарознавча, матеріалознавча, хімічна, мінералогічна). Організація експертної діяльності в митних лабораторіях. Особливості оформлення результатів митної експертизи.

Література:3,6,10,25,27, 29-34

Тема 10. Ідентифікація та фальсифікація товарів. Сутність, види, функції ідентифікації. Засоби ідентифікації. Показники критеріїв ідентифікації. Сутність фальсифікації. Продукти-сурогати. Види фальсифікації (цінова, асортиментна, якісна, інформаційна, кількісна). Види та засоби асортиментної фальсифікації. Імітатори. Якісна фальсифікація. Засоби та способи якісної фальсифікації. Кількісна фальсифікація. Інформаційна фальсифікація. Рішення у разі виявлення фальсифікованого товару.

Література: 1, 29-34

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у т.ч.			усього	у т.ч.		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Модуль 1								
Змістовний модуль 1. Сутність, види, правила організації та проведення товарознавчої експертизи.								
Тема 1. Концептуальні засади експертизи товарів	10	2	2	6				
Тема 2. Інформаційні засоби експертизи товарів	10	-	-	10				
Тема 3. Організація проведення експертизи товарів.	15	2	2	11				
Тема 4. Технологія проведення експертизи товарів.	20	2	2	16				
Разом за змістовим модулем 1	55	6	6	43				
Змістовний модуль 2. Особливості проведення санітарно-епідеміологічної, ветеринарно-санітарної, екологічної, митної експертизи, експертизи послуг. Ідентифікація та фальсифікація товарів.								
Тема 5. Санітарно-епідеміологічна експертиза	15	2	2	11				
Тема 6. Ветеринарно – санітарна та фітосантарна експертизи	17	2	2	13				
Тема 7. Екологічна експертиза	15	2	2	11				
Тема 8. Товарознавчі експертизи, що призначаються слідчими органами.	15	2	2	11				

Тема 9. Митна експертиза	15	2	2	11				
Тема 10. Ідентифікація та фальсифікація товарів	18	2	2	14				
Разом за змістовим модулем 2	95	12	12	71				
Усього	150	18	18	124				

6. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин	
		Д/ф	З/ф
1	Концептуальні засади експертизи товарів №1. Органи, уповноважені проводити експертизи. Види експертиз. Вимоги до експерта.	2	
3	Організація проведення експертизи товарів №2. Схема проведення експертизи. Подання заявки на експертизу. Оформлення наряду на експертизу. Акт експертизи	2	
4	Технологія проведення експертизи товарів №3. Правила проведення експертизи якості товарів	2	
5	Санітарно-епідеміологічна експертиза №4. Порядок проведення і оформлення результатів санітарно-епідеміологічної експертизи	2	
6	Ветеринарно-санітарна та фітосанітарна експертизи №5. Порядок проведення і оформлення результатів ветеринарно-санітарної та фітосанітарної експертиз	2	
7	Екологічна експертиза №6. Порядок проведення і оформлення результатів екологічної експертизи	2	
8	Товарознавчі експертизи, що призначаються слідчими органами №6. Порядок проведення і оформлення результатів товарознавчих експертиз, що призначаються слідчими органами	2	
10	Ідентифікація та фальсифікація товарів №7. Засоби асортиментної та якісної фальсифікації	2	
<i>Усього годин:</i>		18	

7. Самостійна робота

№	Назва теми	К-ть годин
1	Концептуальні засади експертизи товарів Функції Торгово-промислової палати України. Послуги відділу експертизи товарів ТПП України.	6
2	Інформаційні засоби експертизи товарів Поняття та види інформації. Основні вимоги до інформації. Маркування товарів. Виробниче та торговельне маркування. Види інформаційних знаків. Штрихове кодування товарів	10
3	Організація проведення експертизи товарів Правова база забезпечення проведення експертизи товарів і послуг	11
4	Технологія проведення експертизи товарів Особливості експертизи окремих груп харчових продуктів та непродовольчих товарів	16
5	Санітарно-епідеміологічна експертиза Особливості проведення санітарно-епідеміологічної експертизи продовольчих товарів зарубіжного виробництва.	11
6	Ветеринарно-санітарна та фіто санітарна експертиза Ветеринарні вимоги до м'ясних та молочних товарів вітчизняного та зарубіжного виробництва. Порядок знезараження підкарантинного матеріалу.	13
7	Екологічна експертиза Сутність, мета та завдання екологічної експертизи. Об'єкти та суб'єкти екологічної експертизи. Форми і види експертизи. Основні документи, що регламентують порядок проведення експертизи. Порядок проведення експертизи.	11
8	Товарознавчі експертизи, що призначаються слідчими органами Підстави для призначення судових товарознавчих експертиз. Права й обов'язки експертів, що проводять експертизу. Завдання судових товарознавчих експертиз. Обов'язкові вимоги до складання заключення експерта.	11
9	Митна експертиза Особливості проведення автотоварознавчої митної експертизи. Організація експертної діяльності в митних лабораторіях.	11
10	Ідентифікація та фальсифікація товарів Інформаційна фальсифікація. Рішення у разі виявлення фальсифікованого товару.	14
<i>Усього годин:</i>		124

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання виконується у формі написання рефератів чи дайджесту статей на задану тему:

1. Сутність, мета і завдання товарознавчих експертиз
2. Органи, які уповноважені проводити товарознавчі експертизи
3. Роль і функції торгово-промислових палат у проведенні експертизи товарів
4. Особливості організації діяльності торгово-промислових палат у світі
5. Інформаційні засоби експертизи товарів
6. Організація проведення експертизи товарів
7. Технологія проведення експертизи товарів
8. Особливості проведення експертизи кількості продовольчих товарів
9. Особливості проведення експертизи якості продовольчих товарів
10. Особливості проведення експертизи плодоовочевих товарів
11. Особливості проведення експертизи зерно борошняних товарів
12. Особливості проведення експертизи кондитерських товарів
13. Особливості проведення експертизи смакових товарів
14. Особливості проведення експертизи молочних товарів
15. Особливості проведення експертизи м'яса та м'ясних товарів
16. Особливості проведення експертизи риби та рибних товарів
17. Особливості проведення експертизи якості непродовольчих товарів
18. Особливості проведення експертизи кількості непродовольчих товарів
19. Особливості проведення експертизи товарів при транспортуванні їх залізничним та автомобільним транспортом
20. Порядок проведення експертизи товарів, які надійшли у контейнерах
21. Фітосанітарна експертиза
22. Санітарно-епідеміологічна експертиза
23. Гігієнічна експертиза тари та матеріалів, які контактують з харчовими продуктами
24. Організація проведення ветеринарно-санітарної експертизи молока і молочних продуктів
25. Ветеринарно-санітарна експертиза
26. Екологічна експертиза
27. Митна експертиза
28. Товарознавча судова експертиза товарів
29. Ідентифікація товарів (за товарними групами)
30. Види та засоби фальсифікації товарів
31. Державне регулювання належної якості та безпечності харчових продуктів і продовольчої сировини
32. Порядок ввезення імпорتنих харчових продуктів та продовольчої сировини в Україну
33. Відповідальність виробників та продавців за забезпечення належної якості товарів

34. Державна система біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів
35. Санітарні правила і норми по застосуванню харчових добавок

9. Засоби діагностики результатів навчання:

- опитування на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях;
- розв'язування практичних задач (оформлення відповідних документів);
- тестування;
- виконання ІНДЗ, модульної контрольної роботи;
- залік.

10. Методи оцінювання:

- усне опитування;
- тестування;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- залік.

11. Методи контролю:

- опитування на практичних заняттях, індивідуальних консультаціях;
- розв'язування практичних задач;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- тестування;
- виконання модульної контрольної роботи;
- залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	МКР	Сума
Модуль 1												
Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	10	40	100
5	3	8	5	5	5	3	3	5	8			

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	

33-59	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

- опорний конспект лекцій з дисципліни ”Експертиза товарів та послуг”;
- методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни ”Експертиза товарів та послуг ”;
- методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни ”Експертиза товарів та послуг ”.

15. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Сутність, мета і завдання товарознавчих експертиз
2. Органи, які уповноважені проводити товарознавчі експертизи
3. Види експертизи товарів
4. Методи товарної експертизи
5. Інформаційні засоби експертизи товарів
6. Організація проведення експертизи товарів
7. Технологія проведення експертизи товарів
8. Особливості проведення експертизи кількості продовольчих товарів
9. Особливості проведення експертизи якості непродовольчих товарів
10. Особливості проведення експертизи кількості непродовольчих товарів
11. Особливості проведення експертизи якості продовольчих товарів
12. Фітосанітарна експертиза
13. Санітарно-епідеміологічна експертиза
14. Ветеринарно-санітарна експертиза
15. Екологічна експертиза
16. Митна експертиза
17. Товарознавча судова експертиза товарів
18. Ідентифікація товарів
19. Види та засоби фальсифікації товарів
20. Державне регулювання належної якості та безпечності харчових продуктів і продовольчої сировини
21. Державна система біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів

16. Рекомендована література

Нормативна література

1. Про безпечність та якість харчових продуктів: Закон України від 06.09.2005р.-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
2. Про ветеринарну медицину: Закон України від 25.06.1991р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)

3. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14.01.2000р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
4. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31.05.2007р. -Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
5. Про екологічну експертизу: Закон України від 09.02.1995р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
6. Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
7. Про захист прав споживачів: Закон України від 15.12.93р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
8. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
9. Про карантин рослин: Закон України від 30.06.1993р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
10. Митний Кодекс України від 11.07.2002 р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
11. Про стандартизацію: Закон України від 5.04.2001р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
12. Про судову експертизу: Закон України від 09.02.1995р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
13. Про торгово-промислові палати в Україні: Закон України від 02.12.1997р. -Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
14. Інструкція про порядок проведення товарознавчих експертиз експертами Торгово-промислової палати України від 23.02.2000р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
15. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз: затв. Наказом Міністерства юстиції України від 08.10.1998р. - Режим доступу: - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
16. Перелік харчових продуктів, щодо яких здійснюється контроль вмісту ГМО: Затв. наказом Міністерства охорони здоров'я України 09.11.2010 N 971-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
17. Положення про державну лабораторію ветеринарно-санітарної експертизи на ринку: Затв. Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики України 15.04.2002 N16 - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
18. Порядок проведення державної санітарно-епідеміологічної експертизи: Затв. Наказом Міністерства охорони здоров'я 09.10.2000 N 247-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
19. Правила ветеринарно-санітарної експертизи молока і молочних продуктів та вимоги щодо їх реалізації: Затв. Наказом Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики 20.04.2004 N49-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)

20. Правила ветеринарного огляду забійних тварин і ветеринарно-санітарної експертизи м'яса і м'ясних продуктів: Затв. Наказом Державного департаменту ветеринарної медицини Міністерства аграрної політики - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
21. Правила продажу непродовольчих товарів: Затверджено наказом МЗЕЗ торгу від 27.05.96 №294-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
22. Правила продажу продовольчих товарів: затверджено Наказом МЗЕЗ від 28.12.94р №237-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
23. Правила торгівлі на ринках: затверджено Наказом МЗЕЗ торгу від 12.03.96 №157-Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
24. Про затвердження Положення про державний санітарно-епідеміологічний нагляд в Україні: Постанова КМУ від 22.06.1999р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
25. Про затвердження Порядку взяття (надання) проб і зразків товарів, проведення досліджень з метою їх митного оформлення, а також розпорядження зразками: Постанова КМУ від 12.12.2002р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
26. Про здійснення екологічного контролю у пунктах пропуску через державний кордон: Постанова КМУ від 20.03.1995р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
27. Про проведення обов'язкової лабораторної перевірки товарів: наказ Держ. Митної служби України від 17.08.2004р. - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)
28. Санітарні правила і норми по застосуванню харчових добавок: Затв.наказом Міністерства охорони здоров'я України N 222 від 23.07.96 - Режим доступу: [//www.zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua)

Основна література

29. Батутіна А.П. Експертиза товарів: навч. посіб / А.П. Батутіна. – К.: ЦНЛ, 2014. – 278с.
30. Батутіна А. П., Ємченко І. В., Троякова А. О. Експертиза товарів (практикум): Навч. посіб. 2-ге вид., стереот. - Львів: "Магнолія 2006", 2017. - 396 с.
31. Коломієць Т.М. Експертиза товарів /Т.М.Коломієць, Н.В. Притульська, О.Л.Романенко. – К.: КНТЕУ, 2007. – 254с.
32. Коломієць Т.М. Експертиза товарів /Т.М.Коломієць, Н.В. Притульська, О.Л.Романенко. ОКЛ. – К.: КНТЕУ, 2010. – 130с.
33. Назаренко Л.О. Експертиза товарів («Експертиза продовольчих товарів»): навч. посіб / Л.О. Назаренко. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 312 с.

Допоміжна література

34. Николаева М.А. Товарная экспертиза / М.А. Николаева. – М.: Деловая лит., 1998. – 288с.
35. Николаева М.А. Средства информации о товарах /М.А. Николаева, Л.В. Карташова. – М.: Экономика, 2007.

36. Позняковский В. М. Экспертиза мяса и мясопродуктов / В. М. Позняковский. – Новосибирск: Изд-во Новосибирского ун-та, 2011.
37. Позняковский В. М. Экспертиза напитков / В. М. Позняковский. – Новосибирск: Изд-во Новосибирского ун-та, 2011.

14. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека РДГУ: <http://server.rdgu-dkm.rv.ua/library/>
2. Бізнес-портал: <http://www.business.info>
3. Всеукраїнська громадська організація «Союз споживачів» : <http://www.consumerunion.com.ua>
4. Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів: <http://www.consumer.gov.ua>
5. Законодавство України : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
6. Центр незалежних споживчих експертиз «ТЕСТ» : <http://www.consumerinfo.org.ua>

Робоча програма дисципліни «**Експертиза товарів та послуг**» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту.

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма дисципліни «**Експертиза товарів та послуг**» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту.

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма дисципліни «**Експертиза товарів та послуг**» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту.

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма дисципліни «**Експертиза товарів та послуг**» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри менеджменту.

Розділ робочої програми навчальної дисципліни	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____) (підпис) (прізвище та ініціали)